

שעת שרפה ועת מלחמה, ונבאר את דברינו, אדם שעובר עבירה אצלו בבית ומוכיחים אותו, והוא אומר מה אכפת לך, הגיהנם עלי!... אומר האור החיים הקדוש זה לא נכון! כתוב במשפטים (שמות כב, ה), כי תצא אש ומצאה קוצים ונאכל גדיש או הקמה, שלם ישלם המבעיר את הבערה, **כי תצא אש** - אדם עושה עבירה בחזרי חדרים זה מסובב רע לכל העולם, **ומצאה קוצים** - זה הרשעים שאינם אלא קוצים מכאיבים, **ונאכל גדיש** - רמז על תינוקות של בית רבן שנתפסים בצרת העולם, **או הקמה** - הם מופתי הדור, יסודי עולם שנלקחים בעוונם כדי להציל על כללות הדור, ולהם קוראים קמה, שנא' (שה"ש ז, ח) 'זאת קומתך דמתה לתמר', **או השדה** - זה ירמוז על כללות ישראל, **שלם ישלם המבעיר את הבערה** - אותם הרשעים ישלמו על כל אשר הרגו, אוי לרשע, רע לשמים ולבריות כמה יסבול בעד קלקולו. כאשר אנחנו רואים את מדת הדין השוררת כעת בעולם, אשר הם השריפות שעליהם קראנו שבוע שעבר בפרשת בהעלותך (יא, א) ותבער במ אש ה'. הרי אנו עסוקים כעת בסוגיא של איך מכבים, וכמו שכתוב שם בהמשך ויצעק העם אל משה ויתפלל משה ותשקע האש.

וכן אנחנו עברנו כעת כמה וכמה מלחמות, וכמה וכמה צרות. יד ה' היתה עלינו! עברנו בתחילה את הקורונה, (ברחוב קוראים לזה 'מלחמה ביולוגית', או 'מלחמה נגיפית') אח"כ עברנו מלחמה ממש, שרק לא מזמן היא נרגעה, ועוברים כעת לקראת מלחמה שלישית.

סיפר לי הגאון ר' זאב ברלין שליט"א, שהוא שמע מר' אליהו לופיאן זצ"ל, הם היו בבית הבראה של ועד הישיבות בנתניה בתקופת בין הזמנים של חודש אב, והיו בטוחים לשמוע שיחה טובה שתתאים לרוח הבין הזמנים... אבל ר' אליהו אמר בשיחה (ומובא גם בלב אליהו) כשהיתה מלחמת העולם הראשונה - החפץ חיים אמר שיעברו שנים (כמדומה 25 שנה) ותבא מלחמת עולם שניה שהמלחמה הראשונה תיחשב צחוק לעומתה. וזה מה שהיה אצל הנאצים ימח שמם וזכרם, ואחרי זה תבא מלחמת עולם שלישית שהמלחמת עולם השניה תהיה צחוק ומשחק ילדים לעומתה. והוסיף ר' אליהו לופיאן ואמר שהמלחמה השלישית היא תהיה מלחמה לעקור את עיקרי האמונה!

ולצערינו, כעת עומדים להקים ממשלת זדון שתעקור את כל הקדוש והיקר, מטרתם היא לא להשאיר שם ושארית, בלי שום סממן יהודי, ככל הגוים בית ישראל.

וזו מלחמת העולם השלישית שכל המלחמות יהיו כאין וכאפס לעומתה, כי גדול המחטיאו יותר מן ההורגו. רוצים להרוג את כלל ישראל!!! ואנחנו מרגישים גם שהכתובת היא אלינו. היה לנו את האסון של מירון, והאסון בקרלין. ומצאה קוצים ונאכל גדיש, או הקמה... **מדברים אלינו, לא אל הרחוב!**

החפץ חיים היה אומר, לו יצוייר שיבא בן אדם לכיכר מרכזי בסין, ויהיו שמה שתי מליון בני אדם סינים, וישראל אחד, והוא יצעק בעברית, למי הוא מתכוין לשתי מליון או לישראל אחד? בודאי לישראל אחד! כל השאר בכלל לא מבינים מה הוא מדבר...

מי מבין את השפה של הקב"ה אם לא הבני תורה? הוא מדבר אלינו! וראינו את זה בחוש במירון ובקרלין. הקב"ה לא מרוצה מאיתנו. אז כעת אנחנו עסוקים בכיבוי האש, להסיר את חרון אף ה' שהולך וגדל! אנו הולכים משריפה למלחמה, וממלחמה לשריפה... כעת זה לא זמנים של מחמאות, ה' רוצה משהו! צריך קודם כל לפייס את מידת הדין אחרי זה תקבל כמה מחמאות שאתה רוצה.

להרבות כבוד שמים

אנחנו עוד מקוים שה' יפר עצת גויים. היתה מלחמה על הגוף וכעת מתחילה להיות מלחמה על הנפש. הגי"ר אלחנן אמר בשם החי"ח שכל מלחמה רוחנית עושה אותה השטן בעצמו ולא השליחים שלו, והשטן לא נבהל מכלום! חוץ מדבר אחד, ממסירות נפש!... אצל היונים זו היתה

מהמבינים - תובעים יותר...

לפני שנתחיל אני רוצה להקדים: באו אלי בטענות, למה לאחרונה בשיחות אני כל הזמן מרבה בתביעות, עוד דבר לתקן, ועוד דבר... כזו התמדה, כזו יראת שמים, כאלו תפילות, למה יש רק תביעות, איפה המחמאות?...

מישהו אחר אמר לי, הרי אנחנו מדברים כל הזמן על סלבודקא, וכי זו גדלות האדם כשיש רק תביעות בלי סוף?!... אז קודם כל מי שיש שחש עצמו נפגע, אני מבקש ממנו מחילה, ומקוה שיאמר סלחתי.

אבל כעת נראה מה האמת, למה לא צריך להיפגע... ומשתי סיבות: דבר ראשון מי שדווקא רוצה לדעת מה זו תורת סלבודקא יודע שאצל הסבא, מהמבינים הוא היה תובע יותר... סוכריות צריך לתת לילד קטן, אבל ילד גדול יודע ומבין שמתכוונים לטובתו, והוא רוצה באמת להצליח גם אם זה לא הכי מחמיא.

דבר נוסף, שמעתי מהגאון ר' משה מרדכי חדש (ר"י אור אלחנן) שסיפר על הגאון ר' יצחק הוטנר זצ"ל שכשישב שבעה על אשתו, הוא אמר למה הדור הזה לא כל כך גדל כמו הדורות הקודמים?

(זו שאלה ידועה ויש עליה הרבה תירוצים, אבל על עובדא זו - אין חולק). והסביר: בגלל שהדור שלנו לא יודעים לקבל תוכחה, צריכים רק סוכריות ורק ממתקים ומחמאות.

וסיפר ר' יצחק על עצמו, שהוא בא בגיל צעיר מוורשא לשיבת סלבודקא. הוא היה עילוי גדול, (הרי הוא דמות נדירה בלימוד, ובעומק המחשבה, ובהבעה שלו, לא היה לו תחליף!) אבל הכישרוניים האלו בדרך כלל הם עם המון מרץ שלא תמיד חיובי, ור' יצחק נמנה עליהם.

פעם אחת ביום כיפור קודם תפילת נעילה, כבר עמדו לגשת לנעילה, ולפתע הסבא מסלבודקא סימן לחכות, הוא ניגש לגאון ר' יחזקאל ברנשטיין, בעל הדברי יחזקאל, ולחש לו איזה משהו, אי אפשר לתאר את החרדת קודש שהיתה בסלבודקא בזמן הימים נוראים... ור' יחזקאל ברנשטיין היה בעל בשר וגבה קומה, והריצפה היתה עשויה מקרשים, וכל פגיעה שלו נשמעה היטב בחלל הביהמ"ד, וכולם עקבו אחריו איך שהוא צועד והולך עד שהוא הגיע למקום של ר' יצחק הוטנר ואמר לו, 'הסבא שואל מה השם של אמא שלך, הוא רוצה להתפלל עליך!'

ר' יצחק ידע כבר שהסבא מסלבודקא כועס עליו וקפץ על ההזדמנות, זו עת רצון, 'אני רוצה לענות לו על זה לבד', השיב. בבקשה... ושוב, צועד לו הדברי יחזקאל שהיה גבוה ורחב ואחריו הולך בחור צעיר... הוא ניגש לסבא מסלבודקא, וצעק לו הסבא בקול 'אל תדרוך בדי' אמות שלי!... הבושה היתה עצומה... אבל הסבא ידע מה זה בין אדם לחבירו... שאל ר' יצחק, אבל הסבא ביקש לדעת מה השם של אמא שלי, אמר לו נכון, אז תצעק מאיפה שאתה עומד... וכך הוא עשה.

שמעתי פעם מהרב פרוכטהנדלר שהוא היה תלמיד מובהק שלו והוא שמנהל ומחזיק את ישיבת 'רבי חיים ברלין', והוא אמר לי שפעם אמר לו הגי"ר יעקב קמיניצקי זצ"ל, אני לא יודע איפה הרביה שלך התפלל נעילה... בישיבה הוא לא היה... הוא ברח משם כל עוד נפשו בו.

ומאז, ר' יצחק לאט לאט השתנה וגדל. אמר ר' יצחק היום - לא יודעים לקבל תוכחה, הפסידו... אנחנו שידענו לקבל תוכחה ידענו גם לגדול. אז מי שבאמת רוצה להכיר את שיטת סלבודקא צריך לדעת למי מדברים... אם מדברים לאלו שהם באמת בני עליה - אפשר לדבר קצת אחרת. (כמובן לא רק תביעות, אבל גם לזה יש צורך ומקום, והוא חלק נכבד בבניית האשיות של האדם)

צריכים לפייס את מידת הדין

אכן התשובה לכך נעוצה בנסיבות הזמן המיוחד שאנו נמצאים בו, כאשר מכבי אש עוסקים בכיבוי שריפות, וכן חיילים בשעת מלחמה, הם לא עסוקים בממתקים ומחמאות, אלא רק לראות איך מצילים. וכהיום זו

גזירת רוחנית ועד שלא מסרו את הנפש ממש - הוא לא נבהל מכלום, ורק כשמסרו החשמונאים את נפשם - הם נצחו.

בחז"ל כתוב שאמר אחד האמוראים "ייתי ולא אחמיניה", שיבא המשיח ואני לא יראה אותו ולמה, כי יהיה כזה ביזוי לכבוד שמים! בגמרא בסנהדרין כתוב שהמלכות תהפך למינות, ישלטו אנשי מינות, ויהיה ביזוי כבוד שמים, ולכן אמר אני מוכן לוותר על לראות את המשיח העיקר לא לראות איך שכבוד שמים מתבזה.

(דרך אגב: מרן רה"י זיע"א שאל, הרי בתפילת שמו"ע אנחנו אומרים 'ותחינה עינינו בשובך לציון ברחמים', אז איך הוא אמר ייתי ולא אחמיניה וכי הוא דילג על תפילה זו? ואמר חתנו הגאון ר' זאב ברלין שליט"א, שלכן אומרים בשובך לציון ברחמים. יש זמן של בעתה, ויש זמן של אחישנה. כל הביזוי כבוד שמים נאמר רק על הבעתה, אבל אם יהיה אחישנה - אז פטורים מהכל. וממילא בתפילה מתפללים שזה יהיה ברחמים, באחישנה ולא בבעתה. אבל מי שלא זוכה הוא בא עם החילול כבוד שמים שיש בבעיתתה).

וכנגד ביזוי כבוד שמים יש רק עצה אחת, להרבות כבוד שמים. וידוע, למה כאשר בן אדם נפטר אומרים קדיש, יתגדל ויתקדש שמה רבא. למה? כי כאשר יהודי נפטר אז נחסר בכבוד שמים בעולם, פחות יהודי שיהיה עובד ה', ולכן מבקשים שיתגדל ויתקדש שמה רבא ולא יחסר מכבוד שמים.

והנה, איך מתחזקים בריבוי כבוד שמים, הרי הקב"ה מדבר אלינו, וכמה שאנחנו ננסה להצטדק ולתרץ את עצמנו ס"ס הוא לא מרוצה מאיתנו, אין לנו רגע של מנוחה! מהקורונה עד היום צרה רודפת צרה וכל אחת יותר גרועה מחברתה. והצרה האחרונה אם היא ח"ו תקיים - היא עולה על כולנה. להכרית כל שם ושארית מהיהדות.

הגאון ר' ישעיה חשין זצ"ל בספרו דברי ישעיה, מביא שבשעתו כשהיו גזירות קשות על ירושלים תיקנו להוסיף בתחנון 'ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך מעירך ומנחלתך - בזכות תלמוד תורה ובזכות מעשה החדש, ובזכות תלמידי הגר"א מייסדי היישוב החדש'.

אף אנו רוצים להגיע לשלש דברים: בזכות התורה, ובזכות מעשה החדש והמידות טובות, ובזכות מרן הראש ישיבה שמסר את נפשו למענינו.

קבלת עול תורה

זכות של תורה זה המגן והתריס בפני מלאך המות. מרבה תורה - מרבה חיים!

היה פעמים ששאלנו את מרן ראש הישיבה זיע"א במה מתחזקים ואמר - בתלמוד תורה, פעם אחת הוא אמר לבא בתחילת הסדר, אם זה 9:00 או 3:30. כל אחד יודע שאם מתחילים להתאחר זה נגרר לעוד חמש דקות ונזכרים פתאום בעוד חמש דקות... אלו דברים שאין להם שיעור. תבא בתחילת הסדר! ובפעם השניה הוא אמר לשבת בחצי שעה הראשונה של הסדר - בתענית דיבור גמורה. רק ללמוד את הגמ'. להתחיל תורה בצורה של חיזוק ובצורה של עול!

כל המקבל עליו עול תורה - מעבירין ממנו... יש רשימה ארוכה של מעבירין ממנו. גם במשנה באבות (ג, ה) שכתוב מעבירין ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ. ובאבות דר"נ (כ) מוסיף הרהור שטות והרהור זנות וכ"ו. אז מה הבעיה שלנו? ללמוד - כן לומדים. אבל אין עול תורה. להרגיש עול תורה, הכוונה להגיע בתחילת סדר, זה עול! אם אני רוצה לדבר עם ההורים ואבא יכול בדיוק בחמשה לתשע, אבל בתשע כבר יש סדר, אז אני יודע מראש, או לקבוע זמנים אחרים, או להגיד שלום אבא, אני רץ לסדר!... ואז גם האבא ישמח יותר.

צריכים ללמוד עם עול! לבא בתחילת סדר, ובחצי שעה הראשונה אין שום דבר חוץ מהדף גמרא, וככה כל החיים משתנים.

יש כאלו שבאו לשאול, כעת זה ימות המשיח מה אפשר לעשות... הנה יש להם כבר תירוץ טוב... הרב שך מאד הפריע לו המילים האלו. הוא אמר, ואם זה ימות המשיח אז כבר יש שו"ע אחר?! אבל יש כזו תחושה מה אפשר לעשות... ככה זה ימות המשיח. אבל זה בכלל לא תשובה, כי מינייה וביה, למה החיים ככה מתנהלים בימות המשיח? כי כשאנחנו לא בסדר, אז אנחנו זקוקים לזכויות כדי לגאול אותנו, ולכן צריכים להביא לנו עוד מכה ועוד מכה, אבל אם נהיה בסדר - זה לא יהיה!

ואני ברוב חסדך - אבא ביתך

נפטר אברך צעיר מיוחד וכן עליה בשם הרב אדלר, הוא כתב מכתב לחבר שלו, וסיפר איך שבהתחלה זה מאד כאב לו, היו לו תכניות ללמוד בהתמדה ולגמור מסכתות, ופתאום הוא קיבל את המחלה הממארת כרעם ביום בהיר, בבת אחת הוא קיבל כזו סטירת לחי, זה המס אותו לגמרי, מה ה' רוצה ממני.

ואז הוא נזכר שפעם הרב אברמסקי הגיע לישיבה והוא ראה בחור מתמיד גדול, שעה לפני התפילה לומד בקול רם ובהתמדה גדולה, ניגש אליו הרב אברמסקי ואמר לו, בטח אתה חושב איזה גן עדן מגיע לך, איזה חסד אתה עושה לקב"ה, שעה לפני התפילה בשעה שהבי ת מדרש ריק, אתה יושב ללמוד בכזו התמדה... אבל הפסוק אומר לא כמוך. ואני ברוב חסדך אבא ביתך. זה חסד של הקב"ה שהוא נותן לך ללמוד! אתה לא עושה לו טובה...

זה לא סתם חסד, זה ברוב חסדך. הוא זוכה להיות בן תורה! אמר לי אחד האחים במרפאת מכבי, שמה עדיין עוטים מסכה ע"פ החוק... הוא אמר לי, זה לא משנה אם עבר הקורונה או לא, אתם צריכים לרקוד ברחובות שחזרתם לישיבות!... עיקר החסד שהקורונה עברה זה שאפשר לחזור לישיבה, הרי עד עכשיו היה מה שדוד המלך אמר, כי גרשוני מהסתפח בנחלת ה'! לא יכלנו ללמוד בישיבה כרגיל, וכעת ברוך ה' זוכים ברוב חסדך אבא ביתך. קיבלנו רשות מהקב"ה לחזור אליו לבית שלו, לארמון שלו, לבית מקדש מעט. איזו הרגשה מרוממת! מה אשכח לה' כל תגמולוהי עלי.

ואני רוצה להוסיף: הגאון ר' יעקב נוימן זצ"ל (ר"י אור ישראל) היה פעם בים בנתניה, הוא בא לכמה בחורים ושאל אותם למה גלי הים סוערים ומתנפצים עלי סלע? הם לא ידעו לענות לו... אז הוא אמר להם, כתוב לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב, והסביר בזה המשגיח של לומז'ה הגאון ר' משה רוטנשטיין, שבן אדם חי עם הרגשה שהכל טבעי, למה יורד גשם? כי בחורף יורד גשם, ובקיץ יש שמש, טבעי.

אבל הגמרא (תענית ז, א) אומרת גדול יום הגשמים מתחיית המתים, מי יסבר לך את האוון שזה יותר מתחיית המתים, אתה יודע איזה חסד מונח בזה?! את אותו חסד שצריך להיות בתחיית המתים ועוד יותר יש היום. אז מה עושה הקב"ה? הוא מביא ברקים ורעמים, פתאום רואים הבזק אור גדול, ומזדעזע פה משהו, ואז מתחילים לקלוט שיש משהו בגשם... זה לא בא סתם ככה בטבע...

אמר ר' יעקב אותו הדבר אדם בא לים, הוא נהנה, שוחה בים, איזה יופי... אבל הוא לא מרגיש איזה מתנה זה הים. מה עשה הקב"ה, הוא עושה שיהיו גלים סוערים ויתנפצו... אז פה משהו, ואז בן אדם מתחיל לחשוב.

אנחנו היינו רגילים כל כך בישיבה, רגילים לבית מדרש, אני בא לישיבה, לומד בהתמדה, אבל שכחנו שזה חסד של הקב"ה. שנה שלימה לא יכלת להיכנס וללמוד כרגיל. תבין איזה חסד זה וכמה צריך להודות לה' יתברך ולהתחזק בדברים האלו.

בלי מוסר - המח מעוות

בפרשיות שלנו מתחיל הקנאה התאוה והכבוד, מוציאים את האדם מן העולם.

הגר"י הוטנר זצ"ל סיפר, שהוא היה פעם אצל הסבא מסלבודקא וישב שם בחור ודיבר, וראו עליו איך שהוא מחפש כבוד בכל צורה שהיא... למחרת אמר הסבא מסלבודקא לר' יצחק, אתמול היו פה הגבאים של החברא קדישא.. הוא תמה, לא ראיתי אותם. א"ל הסבא, הקנאה התאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם. כשבן אדם יוצא מן העולם - בא החברא קדישא. הגבאים של החברא קדישא כבר היו פה.

כי שם קברו את העם המתאווים - זה התאוה. מוציאים את האדם מן העולם - כפשוטו. וכן בפרשת השבוע - שלח, המס"י אומר בחסידות (פ"א) בשם הזוהר שזה היה בעיה של כבוד, הם פחדו שבארץ ישראל הם לא יהיו נשיאים. וקרח - זה קנאה, שנתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל. ומה קרה בסוף? שהוא נבלע באדמה עם כל עדתו. שלשה פרשיות רודפות קנאה תאוה וכבוד מוציאים את האדם מן העולם כפשוטו וכמשמעו.

ויש פה שני הבטים: הבט ראשון, הרי הם היו כאלו גדולים, הדור הכי יפה שהיה לעם ישראל דור דעה, דור כזה שראה את הכל, את יציאת

מצרים וקריעת ים סוף, וראו את מתן תורה מה הוא לא ראה, ובכל זאת לא נשאר מהם איש כי אם כלב בן יפונה ויהושע בן נון, כל השאר נכחדו, אם כאלו גדולים נופלים אז איזה אדם יכול להעלות על דעתו שהוא יכול להחזיק מעמד בלי מוסר?

אם כשאומרים 'החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך' מתלווה לזה איזה חיוך שאומר חוסר הסכמה גמורה לדברים כפשוטם, אז אדם צוחק על עצמו, על מי אתה סומך?! תראה איזה גדולים נפלו, ואיך הם נפלו? חז"ל אומרים ורשעים הללו ראו ולא לקחו מוסר. בגלל שלא למדו מוסר. הראש ישיבה הגדול ר' שמואל רוזובסקי, והמשיגה הגדול ר' אליה לאפיאן אמרו שניהם את אותו הדבר, המרגלים שהם רצו להיות נשיאים ולא לבא לארץ ישראל היה להם ע"ז הרבה עטיפות של לשם שמים גמור. אבל בעומק הלב קוננה איזו הרגשה שעוותה להם את כל חוט המחשבה, הם אפילו לא הרגישו בזה, כל מטרתם היתה רק לשם שמים, וכן קרח כוונתו היתה רק לשם שמים, אבל רק לפי המחשבה שלהם, ובלי מוסר - האדם מעוות והמחשבה מעוותת גם אם היא יהיה גדול שבגדולים. ר' חיים שמואלביץ הביא לכך כמה דוגמאות. כמו עם ירבעם בן נבט שהקב"ה אומר לו חזור בך ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן. (האזה"ח אומר שזה השעשוע העליון הכי גדול), א"ל מי בראש? א"ל בן ישי. א"ל אי הכי לא בעינא. זה כמו שאומרים לבן אדם אתה תהיה מולטי מליונר אבל מספר שתיים, או שתהיה מקבץ נדבות, והוא אומר אם אני יהיה רק השני בעולם כבר עדיף להיות מקבץ נדבות... שמעתם כדבר הזה?! ועל מי מדברים פה, על ירבעם שכל חכמי ישראל כקליפת השום לפניו והקב"ה בא ואומר לו מה שהוא לא אומר לאף בן אדם, אז מה הפשט בזה? הוא לא שליט על עצמו, הוא יודע שאין לו חלק לעוה"ב, אבל בלי מוסר המח כולו מעוות, אין שליטה.

דוגמא נוספת: עם חיאל בית האלי, יהושע קילל שמי שיבנה את יריחו כל ילדיו ימותו. בבכורו ייסדנה ובצעירו יציב דלתיה, וחיאל הלך ובנה, ובאבירם בכורו ייסדה ובשגבו צעירו הציב דלתיה. שבע בנים הוא קבר! וכי אתה פטרון של יריחו?! או שמא מהמתנחלים?!... שבע בנים לקבור?! (בספר משנת פיקוח נפש, דן האם כששגיב רואה שאביו הולך להציב דלתות אם היה מותר לו להרוג את אביו מדין רודף). **עכ"פ רואים שאדם בלי מוסר המח שלו מעוות.**

הגאון ר' אהרן בכרך אמר לי בשם חותנו הגאון הגדול ר' אליעזר פלצנינסקי, שהוא בא פעם לחזו"א ואמר לו על אדם אחד שהוא גדול עד למאוד, רק שהוא נופל בנגיעות. אמר לו החזו"א, מילא אם היית אומר לי שהוא אדם גדול מאד רק שהוא עבר איזו עבירה - אמנם קשה להאמין, אבל אם ראית ת"ח שעבר עבירה בלילה אל תהרהר אחריו ביום שבודאי עשה תשובה, אז ייתכן. אבל אם הוא נופל בנגיעות - אז 24 שעות ביום הוא אדם קטן.

ויותר עמוק: היה פעם דין תורה אצל מרן הגר"נ קרליץ זצ"ל, ושני הצדדים היו צדיקים גדולים שלא חשודים לאבד מליונים בשביל דבר אחד של שקר, אבל לפי הדיונים יצא שא' מהם משקר, שאלתי את מרן הגר"נ ניסים, איך ייתכן הדבר? חייך ואמר - כשאדם יש לו נגיעות - הוא רואה את זה אחרת... הוא רואה עם הנגיעות שלו והנגיעות מעוותים את השכל!

המרגלים ראו אחרת, ברגע והיתה להם נגיעה של כבוד, אז עם כל הכיסויים של לשם שמים הם ראו ארץ אוכלת יושביה, וכל מה שהם ראו.

נוסיף ונשאל: היה פעמיים שהקב"ה אמר למשה הרף ממני ואשמידם ואעשה אותך לגוי גדול. במרגלים, ובעבודה זרה. ובשניהם - משה רבינו התפלל. בחטא העגל - הקב"ה קיבל את התפילה שלו ויאמר ה' סלחתי כדברך, אך פה - הקב"ה לא ויתר ולא נשאר מהם איש מלבד כלב ויהושע. וקשה, הרי לכאוי חטא של עבודה זרה זה הרבה יותר גרוע!

אלא החילוק הוא, שבחטא העגל זה היה בהפתעה, בושש משה לרדת, בא שש, והשטן בא וערב את העולם והראה להם דמות חושך ואפילה לומר שודאי מת משה. וכן הוא הראה להם כמין דמות משה שנושאין אותו באויר רקיע השמים ומלויים את אורנו... היה מה שהטעה אותם. אבל במרגלים, למה נסמכה פרשת מרים לפרשת מרגלים? בשביל שהם יבינו ויקחו מוסר, הרי אפילו הצדיקים הגדולים אהרן ומרים טעו עד כדי כך, והמחיר היה נורא! מרים מצורעת, ולמה? כי היא לא ראתה נכון.

אם היית רואה את אותו הסיפור בזוית הנכונה, לא כן עבדי משה, פה אז פה אדבר בו ומראה ולא בחידות, אז הוא לא יכול להתנהג כמו כולם. הקב"ה אומר טובה הארץ מאד מאד, הקב"ה אומר לכם! אז למה אתם לא חושבים שאפשר לראות את הכל אחרת? וכמו שבאמת חז"ל מסבירים כל דבר שהם ראו איפה הקב"ה התכוון בזה לטובה. אבל הנגיעות לא נתנו להם לראות! זה נורא, אדם בלי מוסר - הוא לא נקי. (אצל מרן רה"י זיע"א זכינו וראינו נקיות. מרן הרב אלישיב אמר עליו רעיון, מבלי שום שיקולים אישיים או נגיעות). אך אדם בלי נקיות - הכל אצלו משובש וכל השכל שלו מתעוות ואת הכל הוא רואה הפוך.

כשיש נקיות - מחפשים רק את האמת

חז"ל משבחים את שלמה המלך, שהקב"ה שאל אותו בחלום הלילה מה אתה רוצה שאני אתן לך, אמר שלמה, משל להד"ד, מלך שרצה להעניק מתנה למישהו שעשה לו איזה טובה אמר לו המלך - תבקש דבר אחד, ומה שתבקש - תקבל. ועשה חשבון, אם אבקש עיר אחת - תהיה לי רק את אותה העיר, וכל מה שאני יבקש - יהיה לי רק את אותו הדבר, אז הוא ביקש להינשא לבת של המלך וממילא יהיה לי את הכל. כך אמר שלמה אם תהיה לי חכמה - יהיה לי את הכל, שהרי התורה היא בת המלך, ולכן הוא ביקש חכמה. א"כ לא מובן מה חז"ל כ"כ משבחים אותו, הרי זה חשבון ישר ויפה, אז מה הגדלות שלו שכ"כ משבחים אותו? הרי הוא לא ויתר על משהו מסויים.

חז"ל אומרים על אליעזר הדולה ומסקה מאברהם אבינו. שהוא עשה חשבון, הרי נגזר עלי להיות עבד. שמא יתפוס אותי איזה 'ברברי' אחד... אז כבר עדיף להיות עבד אצל אברהם. חשבון כזה פשוט. ועומקם של דברים: אברהם הוא בעל חסד - נכון, חסד לאברהם, אבל אם לא היתה לו את הנקיות והריינער - אז המח היה מעוות. כשיש ריינקייט מחפשים רק את האמת. אך טיפה של נגיעות יכולה לבלבל את הכל, וכבר לא רואים את האמת הפשוטה. זה מה שהיה אצל המרגלים, ואצל חיאל בית האלי, וזה מה שהיה אצל כולם, זוהי כוחה של הנגיעות לבלבל את המח, ורק אם לומדים מוסר - זה מועיל נגד זה.

עמ"י אמרו, 'זכרנו את הדגה אשר נאכל במצרים חינם'. והדבר תמוה, זה כמו אחד שיאמר היום, אני זוכר שכשהיינו אצל הנאצים ימ"ש נתנו לנו בחינם לחם מעופש עם מרק דלוח של מים חמים... אבל חינם בלי כסף... הנשמע כדבר הזה?! אז איך ייתכן שכך אמרו דור דעה? אלא כשיש נגיעות הכל שטויות. רואים עולם אחר לגמרי. וכשיש נקיות וריינקייט - רואים עולם אחר, וכמו שראינו אצל גדולי ישראל.

חז"ל אומרים במדרש רבה (טו, א-ב) ששלוחים ששלח משה היו רשעים וטפשים, ובשלמא רשעים, אבל למה טפשים? אלא הוא הדבר אשר דברנו, ואין אדם עובר עבירה א"כ נכנסה בו רוח שטות, זה לא רק שטות של עבירה, אלא שטות כפשוטו... הוא רואה את העולם אחרת ולא חושב את החשבון הפשוט.

ההיבט של סלבודקא פרשת המרגלים

מה באמת הפשט במרגלים, הם באים ואומרים הפירות משובחים וגדולים, זה כמו שיבא אדם ויאמר, אני לא יודע מה קרה, אי אפשר לחיות שם, הכל שם טוב, יש הרבה כסף, והבתים גדולים, והאנשים נחמדים... שמעתם פעם כזה דבר!?

המרגלים באים ואומרים תראו איזה פירות גדולים... נו אז מה הבעיה? מצויין! אומר הרמב"ן (יג, לב) הם אמרו לכלל ישראל ארץ ישראל היא טובה ומעולה אבל רק בשביל אנשים מסויימים, מימיה ופירותיה עבים וכבדים ויגדלו גדול רב מאד, אבל לא יסבלו אותם מזוגי בני אדם הבינונים, אלא רק הענקים ואנשי מידות שהם בעלי כח, עצומים בגבהם וקומתם - הם יכולים להסתדר עם כאלו פירות. אבל אנחנו לא גבוהים עד כדי כך, וממילא זה רק יזיק לנו.

וכן, הם ראו את העם קוברים מתים, מה הם חשבו, שזה כמו להבדיל ארון הקודש, כתוב שהארון היה ממיית את העוסקים בו, כיון שלהחזיק ארון לא בקדושה ובטהרה זה מסוכן, הם הבינו שארץ ישראל היא כ"כ קדושה ורמה, ועל כל דבר קטן מיד מענישים, הם אמרו לכלל ישראל - אנחנו לא בדרגה הזו, שמה בא"י צריך להיות בדרגה גבוהה, לאכול לחם מהשמים, מי יודע אם נחזיק מעמד. אמנם זה ארץ טובה והכל נכון אבל רק בשביל אנשים מיוחדים.

ועל זה סלבודקא צעקה בקול - אם הקב"ה אומר לך להיות גדול - אז

תהיה גדול! מה אתה מפחד... יכול להיות שכל מה שאומרים לך - זה נכון, אבל הקב"ה מביא אותך לארץ ישראל ואם הוא רוצה שתהיה שם - אז הוא יעשה שאתה תהיה גדול. וכבר היה רגיל המשגיח של ליקווד הגר"ני ויכטפויגל זצ"ל לחזור ולשנות המקרא 'אל תאמר נער אנכי וגו' אל תירא מפניהם כי אתך אני להצילך נאום ה' (ירמיה א, ז-ח).

הזכרנו את המדרש בפרשת אמור (פרשה כט, ב') ר' נחמן פתח 'ואתה אל תירא עבדי יעקב' וכו' א"ר ברכיה ור' חלבו ורשב"י בשם ר"מ, מלמד שהראה הקב"ה ליעקב, שרה של בבל עולה ויורד, ושל מדי עולה ויורד, ושל יון עולה ויורד, ושל אדום עולה ויורד, א"ל הקב"ה ליעקב אף אתה עולה, באותה שעה נתיירא יעקב אבינו ואמר שמא ח"ו כשם שלא לו ירידה אף לי כן, א"ל הקב"ה ואתה אל תירא, אם אתה עולה - אין לך ירידה עולמית. לא האמין ולא עלה. א"ר ברכיה ור' חלבו בשם רשב"י ר"מ היה דורש (תהלים עח, לב), בכל זאת חטאו עוד ולא האמינו בנפלאותיו זה אבינו יעקב שלא האמין ולא עלה, א"ל הקב"ה אילו האמנת ועלית - עוד לא ירדת, ועכשיו שלא האמנת ולא עלית עתידין בניך שיהיו משתעבדין בארבע מלכויות בעוה"ז וכו'.

הקב"ה אומר ליעקב, תעלה ולא תרד ויעקב מפחד. אנחנו - אין לנו השגה באבות הקדושים וא"א להשתטות ולהגיד מה יעקב התכוון ומה לא. אבל מה שחז"ל למדונו, אם היית עולה לא היית יורד! למה לא האמנת שאתה יכול להיות למעלה?

למה לא היתה לכלל ישראל את ההרגשה שאתם יכולים להיות כל הזמן למעלה? כן כן, אל תירא עבדי יעקב!

המשגיח הגה"צ ר' מאיר חדש הסביר את הגמ' בעבודה זרה (ה, א) אמר לתן משה לישראל, כפויי טובה בני כפויי טובה, בשעה שאמר הקב"ה לישראל מי יתן והיה לבבם זה להם, היה להם לומר תן אתה! כפויי טובה - דכתיב ונפשנו קצה בלחם הקלוקל, בני כפויי טובה זה אדם הראשון שאמר 'האשה אשר נתת עמדי', בלשון גנאי שתולה את הקלקלה במתנתו של ה', והוא עשאה לו לעזר.

ומה זה נוגע לכפויי טובה בכך שהם לא אמרו תן אתה? הסביר לנו המשגיח ר' מאיר חדש, למה באמת הם לא אמרו תן אתה? כתוב בפסוק שעמ"י בקשו ממש דבר אתה עמנו ונשמעה, ואל ידבר עמנו אלקים פן נמות, כי יראנו את האש הגדולה וכו'. זה היה פחד אימים! אתם יודעים מה זה להיות בפחד הזה של מעמד הר סיני כל החיים? נורא נוראות! וממילא כשהקב"ה אמר מי יתן והיה לבבם זה כל הימים, הם פחדו להגיד תן אתה, וכי נוכל לעמוד בכוז הרגשה ופחד כל החיים, וזו התביעה! אמר המשגיח, וכי מה שיש לך זה כן שלך?! הרי גם מה שיש לך - הכל זה מתנה מהקב"ה, אז אם הקב"ה רוצה שתקבל יותר - אז הוא יתן לך יותר! דרך דוגמא: זה כמו שיבא עשיר לראש ישיבה שרוצה לבנות בנין לשיבה, ויאמר לו העשיר אני מוכן לתרום לך אבל אל תעשה בנין 3 קומות כמו שתכננת, אלא 12 קומות ואני משלם לך על הכל! ויאמר לו ראש הישיבה - אני מפחד... מספיק 3 קומות. הרי גם לשלש קומות אין לך, אלא מה, התרומה שלי? אז אני נותן לך 12! גם פה, הרי אין לך משלך כלום, הכל זה מהקב"ה, אז אם הקב"ה אומר מי יתן והיה לבבם זה להם, שיאמרו אדרבה, תן אתה!

ואת זה סלבודקא צעקה: אל תפחד להיות למעלה ואל תפחד שתיפול! יהיה לך את הסייעתא דשמיא, כן כן, תעלה, תעלה, תשקיע ותשאר למעלה!!! וזה היה החטא של המרגלים שלא האמינו שכלל ישראל יכול להיות תמיד למעלה.

ואכן המעפילים רצו לתקן ואמרו 'הננו ועלינו', אך דבר אחד הם שכחו שלזה צריך סייעתא דשמיא וצווי של ה', ובלי"ז אם אין הקב"ה עוזרו, אינו יכול, והוא שאמר להם משה אל תעלו כי אין ה' בקרבכם ולא תנגפו לפני אויבכם.

העבודה היא להציל את כלל ישראל

ועבדי כלב, עקב היתה רוח אחרת עמו וימלא אחרי והביאותיו אל הארץ אשר בא שמה. כלב נמצא בכזה עולם, ורואה איך שכולם נגדו, אבל הוא בכלל לא חושב על עצמו, הוא חושב, איך אני מציל את כלל ישראל. ורש"י מסביר, ויהס כלב, השתיק את כולם, הוא צווח וכי זו בלבד עשה לנו בן עמרם?! והיו בטוחים שהוא בא לגנותו, המשיך ואמר: והלא קרע לנו את הים, והוריד לנו את המן והגיז לנו את השליו. הוא חשב רק על דבר אחד, איך הוא מציל את כלל ישראל. הוא - לא נמצא פה בכלל, העיקר זה כלל ישראל, לא משנה לו מה יגידו עליו ומה יחשבו עליו, הולך כנגד כולם.

מה אנחנו עושים היום, איך מרימים את כלל ישראל. קצת להתעלם מעצמנו ולחשוב על השני.

יש ספר שיחות של הג"ר נתן צבי פינקל זצ"ל ויש שם הרבה סיפורים מעניינים. א' הסיפורים הוא סיפר להם, כולם רואים שאני כל הזמן מחייך, אני חולה וקשה לי כל הזמן לחייך, ואני יספר לכם: הרי יש לי את המחלה (ניוון שרירים) ובגלל זה האיברים מתעקמים ואני הולך בצורה משונה. פעם א' נכנסתי לחדר אוכל, וילד אחד ראה שהפה שלי עקום אז הוא נבהל וברח... הוא פחד ממני. החלטתי שאני מזיק, זה בור ברשות הרבים... אז עבדתי על עצמי הרבה לעקם את הפה עוד יותר ואז זה נראה כאילו אני כל הזמן מחייך. אבל זה לא שבאמת אני מחייך, רק ככה הפה שלי נראה.

אחרים - כשיש להם פה עקום הם מחפשים איך להיות בריא, אבל ר' נתן צבי מחפש איך אני לא יזיק את השני. זה עבדי כלב. לחשוב רק על השני. איך היה אומר הרביה שלנו ר' מאיר... אם לא לומדים מוסר, אם לא חושבים - עוברים את החיים בשינה עמוקה!... וכשמתעוררים כבר באים המלאכי חבלה של מלאך המות, הגבאים של החברא קדישא!

ונחזור ונאמר: אנחנו צריכים להפסיק לחשוב על עצמנו, אנחנו יכולים להיות גדולים, וביכלתנו להציל את כלל ישראל! כעת כל המחמאות הופכים להיות מחייב!... אם באמת יש כאלו בחורים טובים וכאלו מצויינים - הם באמת יכולים לשנות את כל המצב של כלל ישראל.

נעשה חיזוק. כמו שמרן רה"י זיע"א אמר, לבא בזמן לכל סדרי הישיבה, ובחצי שעה הראשונה להיות מופקע מהכל, רק בשקיעות בלימוד התורה! וכך נמשיך לכלל ישראל תשועה וישועה, והקב"ה יסיר מאיתנו חרון אפו, ונזכה לראות בזמנים היפים של ישיש עליך אלוקיך כמוש חתן על כלה!

לע"נ
הרבנית שרה לולו
בת סלחה אצלן ע"ה
נלב"ע כ"ו סיון
תנצב"ה

לרפואת
מרת יונה בת מרים שתחי'
בתוך שאר חלי ישראל

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com